Modern Türklük Araştırmaları Dergisi
Cilt 8, Sayı 1 (Mart 2011), ss. 42-51
DOI: 10.1501/MTAD.8.2011.1.4
Telif Hakkı©Ankara Üniversitesi
Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü

Han Şair Emîrî'nin Musammatları

Üzeyir Aslan

Marmara Üniversitesi, İstanbul

ÖZET

Emîrî Divanı'nın İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi 2850 ve 5452 numarada iki yazma nüshası bulunmaktadır. Yapılan kimi çalışmalarda divanın, 15. yüzyıl Çağatay şairi Yûsuf Emîrî (ö. 1433)'ye ait olduğu söylenmişti. Ancak eserde yer alan tesdis ve tahmisler bunu mümkün kılmamaktadır. Zira bunlar Fuzûlî ve Nâbî gibi 16. ve 17. yüzyılda yaşamış şairlerinin şiirlerine yazılmıştır. *Divan*, aynı zamanda şair olan ve "Emîrî, Emîr" mahlâsını kullanan Türkistan hanlarından Hokand Hanı Ömer Han (ö. 1822)'a aittir. *Ömer Han Divanı*'nın matbu nüshaları da bulunmaktadır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

Yûsuf Emîrî, Emîrî Ömer Han, Hokand, Çağatay edebiyatı, Türkistan şairleri.

ABSTRACT

Musammat is a general name of poems which have three and more verse in every stanza, like murabba (four verse), muhammas (five verse), musaddas (six verse). Two manuscripts in the Library of Istanbul University are divan's of Emiri. Some researchers who studied on these manuscripts mentioned that the aforementioned work is belonged to Caghatay poet Yusuf Emirî (d. 1433). However the musammats contained in this work written for Fuzulî (d. 1556) an Nabi's (d. 1712) ghazals as naziras. Actually, the divan is belonged to Omar Khan (d. 1822) and also his pet name is "Emirî".

KEY WORDS

Yusuf Emirî, Omar Khan, Hocand, Caghatay poetry, Turkestan poets.

1. Giriş

1.1. Emîrî Ömer Han'ın hayatı

19. yüzyıl şairlerinden Emîrî'nin asıl adı Said Muhammed Ömer'dir. Özbek hanlarından Hokand hanı olan şairin doğum tarihini bilmiyoruz. Babasının adı Narbuta, ağabeyi ise Âlim Han'dır. Gençlik yılları han sarayında geçer ve iyi bir medrese eğitimi alır. Âlim Han 1807-1808'de Fergana hâkimliğini ona verir. Bu sırada Endican hâkiminin kızı, aynı zamanda "Nadire" mahlasıyla şiirler söyleyen Mahlar Ayim'le evlenir. 1810'da Hokand yakınlarında çıkan bir ayaklanma sırasında ağabeyi Âlim Han öldürülünce yerine Ömer Han tahta geçer. Han, imar faaliyetlerine önem verir. Onun zamanında Hokand ve çevresinde yeni şehir ve köyler kurulur, medreseler inşa edilir; yeni pazar, çarşı, köprü ve yollar yapılır. 18.-19. yüzyılın ünlü şairlerinden Nadire, Üveysî, Gülhanî,… gibileri onun zamanında yetişmiştir. Bu dönemin diğer yüzlerce şairini tanıtan *Mecmūʿatu ʾş-şuʿarā* adlı eser onun desteği ile meydana getirilmiştir. 1822'de ölen Han'ın "Emîrî, Emîr" mahlası ile yazdığı şiirlerini ihtiva eden bir divanı vardır. Şiirleri Türkistan'da çok sevilmiş, türküler hâlinde okunmuştur (Tanç 1994: ii, Kahhar: 1).

1.2. *Emîrî Divanı* hakkında

Emîrî Divanı'nın Özbekistan Fenler Akademisi Ebu Reyhan Birunî Şarkiyat Enstitüsünde 17 ve Nevayî Edebiyat Müzesinde 26 yazma nüshası bulunmaktadır. *Divan*, taş basması olarak Taşkent'te 1888-1910 yılları arasında altı defa, İstanbul'da ise 1884 ve 1898 yıllarında (İpekten - İsen 1997: 25) olmak üzere iki defa basılmıştır. *Divan* üzerinde yapılmış bilinen ilk akademik çalışma Kadirova'ya aittir (1972). Türkiyede ise Tanç (1994), Kocasavaş (2003) ve Köktekin (2007) *Emîrî Divanı*'nı yayına hazırlamıştır. Kocasavaş'ın çalışması İstanbul Üniversitesi T. 2850'deki yazmaya dayanmaktadır. Köktekin ve Tanç ise aynı yerde 2850 ve 5452 numarada kayıtlı iki yazma nüshayı karşılaştırarak eserin tenkitli metnini oluşturmuşlardır. Kocasavaş ve Köktekin'in çalışmasında *Divan* 15. yüzyıl Çağatay şairi Yusuf Emîrî (ö. 1433)'ye atfedilmektedir. Eraslan da aynı kanaattedir (1986: 599), ancak üç yazar da yanılmıştır, çünkü anılan nüshalar aynı mahlası kullanan 19. yüzyıl şairi Ömer Han'ın *Divan*'ının nüshalarıdır. Aslında bu yanlışlık çok daha eskiye dayanır. A. N. Samoyloviç, 1926'da hazırladığı bir çalışmada Ömer Han'ı 15. yy. Çağatay şairi Yusuf Emîrî ile karıştırmış ve bu hata Türk ve Özbek edebiyat tarihçilerini de yanıltmıştır. 1956'da Münih'te düzenlenen bir kongrede İsmail Hikmet Ertaylan'ın düzeltmesine karşın (Eckmann 2003: 218) yanlışlığın bugüne kadar devam ettirildiğini görüyoruz. Köprülü, *Yusuf Emîrî Divanı*'nın başka bir nüshasının İstanbul Üniversitesi T. 2753'te olduğunu haber veriyor (1989: 129). Kütüphane kapalı olduğundan bu nüshayı göremedim. Yusuf

Emîrî'nin Farsça *Divan*'ının bir nüshası ise Süleymaniye Kütüphanesi Ayasofya Nu. 3883'te bulunmaktadır.

*Divan'*da 381 (Tanç'ın çalışmasında 376, Kocasavaş'ın çalışmasında 320) şiir yer almakta olup bunlar arasında gazellerden başka tahmis, muhammes, müseddes, müsebba' ve müsemmenler bulunur, ayrıca 24 tuyuğ yer alır (Köktekin 2007: 345-9). Bu çalışmada *Divan*'daki Farsça şiirler (Emīr Ḫān 1884) hariç tutulmuş ve Emîrî'nin başka şairlerin şiirlerine yazmış olduğu tesdis ve tahmisler üzerinde durulmuştur.

2. Han Şair Emîrî'nin Musammatları

Musammat, nazım birimi bendlerden oluşan nazım şekillerinin genel adıdır. Musammatların başlıcaları murabba', terbi', şarkı, tardiye, muhammes, tahmis, taştir, müseddes, tesdis, müsebba', müsemmen,… olarak sıralanabilir (Üzgör 1983: 253).

Emîrî Divanı'nda Nevayî (1441-1501)'nin 24, Lutfî (ö. 1463?)'nin 4, Zelîlî (ö. ?)'nin 3 ve Fuzûlî (ö. 1556)'nin 2 gazeli tahmis edilmiştir. Nâbî (ö. 1712)'nin de bir gazeli tahmis ve bir beyti tesdis edilmektedir.

2.1. Nevayî'nin tahmis edilen gazelleri

Emîrî, matla beyitleri aşağıda verilen Nevayî'nin şu gazellerini tahmis etmektedir:

Köŋlüm örtensün eger ġayrıge pervā eylese
Her köŋül hem kim sėniŋ şevḳını peydā eylese
(Emīr Ḫān 1884: 17; Tanç 1994: 13; Kut 2003: 45; Kocasavaş 2003: 33; Köktekin 2007: 54)

Sehvdür ṭūbī dėmek raʿnā nihāliŋni körüp
Yā ki cennet bāġı gülzār-ı cemāliŋni körüp
(Emīr Ḫān 1884: 24; Tanç 1994: 23; Kaya 1996: 57; Kocasavaş 2003: 48; Köktekin 2007: 64)

Lālezār ėrmes ki āhımdın cihāngа tüşti ot
Yoḳ şafaḳ kim her firāḳdın āsmāngа tüşti ot
(Emīr Ḫān 1884: 37; Tanç 1994: 29; Kut 2003: 90; Kocasavaş 2003: 48; Köktekin 2007: 71)

ʿĀrıżıŋ müştāḳıdur bu köz ki bolmış derdmend
Gerçi bardur derdlıḳ közde yaruḳlıḳdın gezend
(Emīr Ḫān 1884: 51; Tanç 1994: 36; Kut 2003: 115; Kocasavaş 2003: 55; Köktekin 2007: 80)

Batḳalı ḫāk-i tenimġa nāvek-i ʿışḳıŋ küşād
Köŋlüm aytur ḫayr maḳdem cānım aytur ḫayr bād
(Emīr Ḫān 1884: 52; Tanç 1994: 38; Kut 2003: 114; Köktekin 2007: 81)

Öyle hicrān taşları yaġdurdı çarḫ-ı tīz-gerd
Kim sipihr evciġaça ḫāk-i tenimdin çıḳtı gerd
(Emīr Ḫān 1884: 53; Tanç 1994: 39; Türkay 2002: 98; Kocasavaş 2003: 56; Köktekin 2007: 83)

Ḳaşrınıŋ her küngüri üzre belā taşı mıdur
Yoḳsa bātıl ʿışḳ daʿvī ḳılġan ėl başı mıdur
(Emīr Ḫān 1884: 61; Tanç 1994: 51; Türkay 2002: 134; Kocasavaş 2003: 70; Köktekin 2007: 97)

Yoḳ demī kim furḳatı cānımġa bī-dād ėylemes
Ġayrını şād ėtkeli köŋlümni nā-şād ėylemes
(Emīr Ḫān 1884: 79; Tanç 1994: 87; Türkay 2002: 173; Kocasavaş 2003: 103; Köktekin 2007: 132)

Muḥabbet şīvesiniŋ lāzımı ʿacz u niyāz ėrmiş
Vefā āyīniniŋ ḫāṣiyyeti sūz u güdāz ėrmiş
(Emīr Ḫān 1884: 86; Tanç 1994: 94; Kaya 1996: 250; Kocasavaş 2003: 111; Köktekin 2007: 140)

İçip ol şūḫ gül gül ḳıldı laʿl-i nāb ile ʿārıż
Mėn-i maḥzūn nėçük kim dem-be-dem ḫūn-āb ile ʿārıż
(Emīr Ḫān 1884: 93; Tanç 1994: 103; Kut 2003: 226; Kocasavaş 2003: 121; Köktekin 2007: 149)

Köŋüller ḳūtı şīrīn dāstānıŋ
Bağırlar ḳanı laʿl-i dür-feşānıŋ
(Emīr Ḫān 1884: 115; Kut 2003: 283; Kocasavaş 2003: 153; Köktekin 2007: 181)

Boldı ḳātil köz ile zülf-i siyehkārı anıŋ
Kāfir-i mestī ki her yan tüşti zünnārı anıŋ
(Emīr Ḫān 1884: 116; Tanç 1994: 136; Kaya 1996: 349; Kocasavaş 2003: 156; Köktekin 2007: 184)

Veh nedür meydānda her dem ʿazm-i cevlān eylemek
Bizge yėtkeç özge yan āheng-i meydān eylemek
(Emīr Ḫān 1884: 129; Kut 2003: 259; Kocasavaş 2003: 181; Köktekin 2007: 209)

Dāne-i ḫālıŋ bile köŋlüm ḳuşı rām eylediŋ
Gerd-i rūy-ı mefḫarıŋdın ḳaṣdıġa dām eylediŋ
(Emīr Ḫān 1884: 130; Tanç 1994: 161; Kocasavaş 2003: 183; Karaörs 2006: 360; Köktekin 2007: 211)

Ġam ḫazānı ẓāhir ėtmiş çihre-i zerdim mėniŋ
Barġalı yėl dėk bahār-ı nāz-perverdim mėniŋ
(Emīr Ḫān 1884: 131; Tanç 1994: 162; Kut 2003: 280; Kocasavaş 2003: 184; Köktekin 2007: 212)

Āhımnı ṣarṣar eyleben eşkimni tūfān eyledіŋ
Bu ṣarṣar-ı tūfān ile ʿālemni vīrān eyledіŋ
(Emīr Ḫān 1884: 131; Türkay 2002: 276; Kocasavaş 2003: 185; Köktekin 2007: 213)

ʿIşḳ sırrın hecr esīri nā-tuvānlardın soruŋ
ʿAyş ile ʿişret ṭarīḳıŋ kām-rānlardın soruŋ
(Emīr Ḫān 1884: 212; Tanç 1994: 166; Kaya 1996: 342; Köktekin 2007: 215)

Leṭāfet ayı ol yüz şām-ı sevdā sünbül-i tābıŋ
Saç üzre kėrü yazdı miʿcer ol şām üzre meh-tābıŋ
(Emīr Ḫān 1884: 136; Tanç 1994: 174; Kaya 1996: 351; Kocasavaş 2003: 193; Köktekin 2007: 223)

Muvāfiḳ kėldiler bolmış meger nev-rūz ile bir dem
Çemen servi yaşıl ḫılʿat mėniŋ serv-i revānım hem
(Emīr Ḫān 1884: 146; Tanç 1994: 187; Kaya 1996: 412; Kocasavaş 2003: 208; Köktekin 2007: 237)

Çarḫ öyürdi tīr atıp nālemni hem āhımnı hem
Mihrbān şāhımnı hem nā-mihrbān yārımnı hem
(Emīr Ḫān 1884: 150; Tanç 1994: 192; Kaya 1996: 407; Kocasavaş 2003: 211; Köktekin 2007: 242)

Hecr ḳanım tökkü dėkdür bėyle kim zār olmışam
Bat ḳutulġum gerçi bes ḳatıġ giriftār olmışam
(Emīr Ḫān 1884: 155; Tanç 1994: 199; Türkay 2002: 313; Kocasavaş 2003: 218; Köktekin 2007: 249)

Ezel naḳḳāşı tarḥ eylerde gül-berg-i nümūdārın
Meger pergār ḳıldı bülbül-i ser-geşte minḳārın
(Emīr Ḫān 1884: 168; Tanç 1994: 215; Kut 2003: 375; Kocasavaş 2003: 236; Köktekin 2007: 266)

Mesīḥādın lebiŋ efṣaḥ ḳuyaşdın ʿārıżıŋ aḥsen
Ḳuyaşıŋġa felek ḫayrān Mesīḥiŋġa ḳuyaş mesken
(Tanç 1994: 217; Kut 2003: 374; Kut 2003: 374; Köktekin 2007: 268)

Belā deşti ara Mecnūn mėniŋ dėk körmemiş devrān
Ḳuyun dėk her zamān bir körmegen vādīde ser-gerdān
(Emīr Ḫān 1884: 214; Tanç 1994: 233; Karaörs 2006: 491; Köktekin 2007: 278)

2.2. Lutfî'nin tahmis edilen gazelleri

Emîrî Divanı'nda tahmis edilen Lutfî'nin gazellerinin matla beyitleri şöyledir:

ʿIşḳ tüşse her köŋülġa derd ü ġamdın çāre yoḳ
Yėtse çün nėşter cerāḥatġa elemdin çāre yoḳ
(Emīr Ḫān 1884: 103; Tanç 1994: 115; Karaağaç 1997: 97; Köktekin 2007: 161)

Nār dėk yaŋaḳlarıŋ kibi şemʿ encümende yoḳ
Serv-i ḳadiŋ mėŋizli ṣanavber çemende yoḳ
(Emīr Ḫān 1884: 104; Tanç 1994: 116; Karaağaç 1997: 99; Köktekin 2007: 162)

Ėy ṣanavber boylı dil-ber fikr-i hicrān ḳılmaġıl
Şevḳ otıġa mėn gedānı esr ü biryān ḳılmaġıl
(Emīr Ḫān 1884: 140; Tanç 1994: 180; Karaağaç 1997: 116; Kocasavaş 2003: 200; Köktekin 2007: 230)

Ėy cefādın bir zamān köŋli peşīmān bolmaġan
Ḳatı baġrıŋ ẕerreʾī ḳayġum bile ḳān bolmaġan
(Emīr Ḫān 1884: 178; Karaağaç 1997: 150; Kocasavaş 2003: 252; Köktekin 2007: 288)

2.3. Zelîlî'nin tahmis edilen gazelleri

Zelîlî'nin tahmis edilen gazellerinin matla beyitleri şöyledir:

Bir naẓar körüp ʿāşıḳ cān bėrürni minnet tut
Āstāne-i maʿşūḳ yastanurda devlet tut
(Emīr Ḫān 1884: 32; Kocasavaş 2003: 45; Köktekin 2007: 68)

Felek piyālesidin şerbet-i şuhūd yėter
Sevād-ı sürme dėme közlerimge dūd yėter
(Emīr Ḫān 1884: 58; Tanç 1994: 45; Kocasavaş 2003: 63; Köktekin 2007: 89)

Yüzüŋni körmegeç ėy gül-ʿiẕārım yüz fiġānım bār
Cihān bāġıda ister-mėn sėni tā tende cānım bār
(Emīr Ḫān 1884: 60; Tanç 1994: 49; Kocasavaş 2003: 68; Köktekin 2007: 95)

2.4. Nâbî'nin tahmis edilen gazeli ile tesdis edilen beyti

Emîrî Divanı'nda Nâbî'nin aşağıdaki gazeli tahmis edilmektedir:

Peyām-ı luṭf kim cānā leb-i dil-dārdın kėldi
Nesīm-i cān-fezādur ol gül-i bī-ḫārdın kėldi

Şikest ėtti revācın nāfe-i āhū-yı Tātārıŋ
Bu būy-ı dil-küşā kim zülf-i ʿanber-bārdın kėldi

Dehān-ı yāra gūş ėttim dehānın ėylemiş teşbīh
Sorunca ġonça aġzın nāz ėdüp inkārdın kėldi

Emīn-i ḫıdmet-i dāru ʾs-saʿādet Yūsuf Aġa kim
Vucūd-ı ʿālem-i baḫşāyiş-i Settārdın kėldi

Nola bāġ-ı suḫanda bülbül olsam şevḳ ile NABI
Ki teklīf-i ġazel āġāzı nīkū-kārdın kėldi
(Emīr Ḫān 1884: 206; Tanç 1994: 285; Bilkan 1997: II-1121; Kocasavaş 2003: 292; Köktekin 2007: 339)

Tesdis edilen beyit ise:

Nė mėndindür nė sėndindür nė çarḫ-ı kīneverdindür
Bu derd-i ser ḫumār-ı neşʾe-i cām-ı kederdindür
(Emīr Ḫān 1884: 70; Tanç 1994: 70; Bilkan 1997: I-528; Kocasavaş 2003: 88; Köktekin 2007: 117)

2.5. Emîrî'nin, Fuzûlî'nin iki gazelini tahmisi

*Emîrî Divanı'*nda tahmis edilen şiirlerden ikisi Fuzûlî'ye aittir. *Divan*'daki 81. şiir *Fuzûlî Divanı'*nda da yer alır. Gazel şöyledir:

Şifā-yı vaṣl ḳadrin hecr ile bīmār olandın sor
Zülāl-i ẕevḳ u şevḳın teşne-i dīdār olandın sor

Lebiŋ şīrīn çėkip güftāra mėndin özgedin sorma
Bu pinhān nükteyi bir vāḳıf-ı esrār olandın sor

Közi yaşlularıŋ ḥālın nė bilsün merdüm-i ġāfil
Kevākib sırrını şeb-tā-seḥer bīdār olandın sor

Ḫabersiz olma fettān közleriŋ cevrin çėkenlerdin
Ḫabersiz mestler bī-dādını hüşyār olandın sor

Ġamıŋdın şemʿ dėk yandım ṣabādın sorma aḥvālım
Bu aḥvālı şeb-i hicrān benümle yār olandın sor

Ḫarāb-ı cām-ı ʿışḳam nergis-i mestiŋ bilür ḥālım
Ḫarābāt ehlini aḥvālını ḫammār olandın sor

Muḥabbet leẕẕetidin bī-ḫaberdür zāhid-i cāhil
Fużūlī ʿışḳ ẕevḳın ẕevḳ-ı ʿışḳı bār olandın sor
(Emīr Ḫān 1884: 68; Akyüz vd. 1990: 171; Tanç 1994: 67; Kocasavaş 2003: 85; Köktekin 2007: 114)

Emîrî Divanı'nda tahmis edilen diğer gazel ise:

Kūşe-i ebrūlarında çeşm-i cādūlar mıdur
Yoḳsa kirmiş yāya tīr-endāz Hindūlar mıdur

ʿIḳd-ı şebnemdür gül-i ter üzre yāḫud her ṭaraf
Ḳaṭre-i tėrdin gül-i ruḫsār üze sular mıdur

Açılan güller midür yėr üzre her faṣl-ı bahār
Yā fenā deştide ḫāk olġan perī-rūlar mıdur

Eşk-i çeşmimdür ser-i zülfüŋ ḫayālıda müdām
Yā tizilmiş rişte-i müşgīne lüʾlūlar mıdur

İkki ejderdür ki bir genc üzre baş ḳoymış yatur
Yā müselsel ʿārıżıŋ devrine gīsūlar mıdur

Sėn mü-sėn ancaḳ FUZULI böyle ḫūblar māʾili
Yoḳsa ʿışḳ ehli ḳamu sėn dėk belā-cūlar mıdur
(Emīr Ḫān 1884: 67; Tanç 1994: 65; Kocasavaş 2003: 83; Köktekin 2007: 112) İkinci gazel *Fuzûlî Divanı*'nın Akyüz vd. neşrinde (1990) bulunmamaktadır, ancak Tarlan'ın yayımlarında 1 beyit eksiği ile -3. beyit hariç- yer almıştır (1950: 65; 1998: 276-8).

3. Sonuç

15. yüzyıl Çağatay şairi Yusuf Emîrî'ye atfedilen Türkçe divan, "Emîrî, Emîr" mahlasıyla şiir söyleyen Ömer Han'a aittir. Han şair Emîrî; Nevayî'nin 24, Lutfî'nin 4, Zelîlî'nin3, Fuzûlî'nin 2, Nâbî'nin 1 gazelini tahmis ve yine Nâbî'nin bir beytini tesdis etmiştir. *Divan*'da Fuzûlî ve Nâbî gibi Türkistan dışındaki Azerbaycan ve Osmanlı coğrafyasında yetişmiş iki şairin gazellerinin tahmis edilmesi, farklı bölgelerdeki Türk dilli şairlerin birbirinden habersiz olmadığının ve klâsik edebiyatın aslında bir bütün olduğunun kanıtı olsa gerektir. Tahmis ve tesdis edilen şiirlerden Emîrî'nin Nevâyî, Lutfî, Fuzûlî, Zelîlî ve Nâbî'yi beğendiği anlaşılmaktadır.

Kısaltmalar

bk.	bakınız
bs.	baskı
Bl.	Bölüm(ü)
C.	cilt
Nu.	Numara
s.	sayfa
S.	sayı
T.	Türkçe
t.siz	tarihsiz
TDK	Türk Dil Kurumu
vd.	ve diğerleri
vr.	varak, yaprak
Yay. Hzl.	Yayına Hazırlayan

Kaynaklar

AKYÜZ Kenan, Süheyl BEKEN, Sedit YÜKSEL, Müjgan CUNBUR (1990), *Fuzûlî Divanı,* Ankara: Akçağ yayını.

BİLKAN Ali Fuat (1997), *Nābī Dīvānı,* I-II C., İstanbul: MEB yayını.

ECKMANN János (2003), "Çağatay Edebiyatının Son devri (1800-1920)", *Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar,* Yay. Hzl. Osman Fikri SERTKAYA, Ankara: TDK yayını, 208-243.

EMĪR Ömer Ḫān (1884), *Kitāb-ı Dīvān-ı Emīr ve Mecmaʿu ş-şuʿarā-i Asyā-yı vusṭā,* [İstanbul] 1300/1884: Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 43, Farsi 864.

EMĪRĪ Yūsuf, *Farsça Dīvān,* Süleymaniye Kütüphanesi Ayasofya Nu. 3883, 68 vr.

ERASLAN Kemal (1986), "Çağatay Şiiri, Çağatay Edebî Dilinin ve Edebiyatının Teşekkülü", *Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri),* S. 415-416-417 / Temmuz-Ağustos-Eylül 1986, 564-718.

İPEKTEN Haluk, Mustafa İSEN (1997), *Basılı Divanlar Kataloğu,* Ankara: Akçağ yayını.

KADİROVA Mahbube (1972), *Emiriy: Devan, Özbek Tilideki Şe'rler,* Taşkent: Fen Neşriyatı.

KAHHAR Tahir (t.siz), "Han Şair Emirî", Pdf dosyası. http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/ dosya/1-87185/h/hansairemiri.pdf (05.04.2011)

KARAAĞAÇ Günay (1997), *Lutfî Divanı, Giriş-Metin-Dizin-Tıpkıbasım,* Ankara: TDK yayını.

KARAÖRS Metin (2006), *ʿAlī Şīr Nevāyī, Nevādirü ş-şebāb,* Ankara: TDK yayını.

KAYA Önal (1996), *ʿAlī Şīr Nevāyī, Fevāyidü l-kiber,* Ankara: TDK yayını.

KOCASAVAŞ Yıldız (2003), *Yusuf Emîrî Divanı, Giriş-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım,* İstanbul: Çantay Kitabevi yayını.

KÖKTEKİN Kazım (2007), *Yusuf Emirî Divanı, Giriş-İnceleme-Tenkitli Metin-Sözlük-Tıpkıbasım,* Erzurum: Fenomen Yayınları.

KÖPRÜLÜ M[ehmed] Fuad (1989), *Edebiyat Araştırmaları 2,* İstanbul: Ötüken Neşriyat.

KUT Günay (2003), *ʿAlī Şīr Nevāyī, Ġarā ʾibüs-sıġār, İnceleme-Karşılaştırmalı Metin,* Ankara: TDK yayını.

TANÇ Mustafa (1994), *Ömer Han Divanı, İnceleme-Metin,* Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van, YÖK Dökümantasyon Merkezi Nu. 36376.

TARLAN Ali Nihad (1950), *Fuzuli Divanı: Gazel, Musammat, Mukatta' ve Rubai Kısmı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon)*, C. 1, İstanbul: Üçler Basımevi.

TARLAN Ali Nihad (1998), *Fuzûlî Divanı Şerhi*, 2. bs., Ankara: Akçağ yayını.

TÜRKAY Kaya (2002), *ʿAlī Şīr Nevāyī, Bedāyiʿu 'l-vasaṭ, Üçüncü Dīvān*, Ankara: TDK yayını.

ÜZGÖR Tahir (1983), *Edebiyat Bilgileri*, İstanbul: Veli yayını.

Üzeyir Aslan

Doç.Dr., Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü., İstanbul.

Adres: Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Göztepe Yerleşkesi 34720 Kadıköy İSTANBUL TÜRKİYE

E-posta: uaslan@marmara.edu.tr; aslanuz@hotmail.com

Yazı bilgisi:

Alındığı tarih: 4 Mart 2011

Yayına kabul edildiği tarih: 17 Mart 2011

E-yayın tarihi: 26 Nisan 2011

Çıktı sayfa sayısı: 10

Kaynak sayısı: 21